

torek 22. novembra 2022

P9_TA(2022)0401

Poročilo o izvajanju Evropskega sveta za inovacije

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 22. novembra 2022 o izvajanju Evropskega sveta za inovacije (2022/2063(INI))

(2023/C 167/02)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti naslova XIX Pogodbe,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ⁽¹⁾,
- ob upoštevanju sklepa Sveta (EU) 2021/764 o vzpostavitvi posebnega programa za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ⁽²⁾,
- ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije ⁽³⁾,
- ob upoštevanju delovnih programov Evropskega sveta za inovacije (EIC) za leti 2021 in 2022,
- ob upoštevanju poročila EIC o vplivih za leto 2021,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. januarja 2018 z naslovom Vmesna ocena programa Obzorje 2020: zagotavljanje čim večjega učinka raziskav in inovacij v EU (COM(2018)0002),
- ob upoštevanju ocene učinka z dne 7. junija 2018, ki je priložena predlogu Komisije za program Obzorje Evropa (SWD (2018)0307),
- ob upoštevanju izjave odbora EIC z dne 16. avgusta 2022 za razpravo v odboru Evropskega parlamenta za industrijo, raziskave in energetiko o izvajanju EIC ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju izjave odbora EIC z dne 9. februarja 2022 o delovnem programu EIC za leto 2022 in prihodnosti sklada EIC ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju sporočila Komisije za javnost z dne 5. avgusta 2022 o najnovejših informacijah o izvajanju programa Pospeševalec Evropskega sveta za inovacije ⁽⁶⁾,
- ob upoštevanju člena 54 Poslovnika ter člena 1(1)(e) sklepa konference predsednikov z dne 12. decembra 2002 o postopku pridobitve dovoljenja za pripravo samoiniciativnih poročil in Priloge 3 k temu sklepu,
- ob upoštevanju poročila Odbora za industrijo, raziskave in energetiko (A9-0268/2022),

⁽¹⁾ UL L 170, 12.5.2021, str. 1.

⁽²⁾ UL L 167 I, 12.05.2021, str. 1.

⁽³⁾ UL L 193, 30.7.2018, str. 1.

⁽⁴⁾ https://eic.ec.europa.eu/news/statement-eic-board-discussion-european-parliament-itre-committee-eic-implementation-2022-08-16_en

⁽⁵⁾ <https://eic.ec.europa.eu/system/files/2022-02/Statement%20by%20the%20EIC%20Board%20on%20the%20EIC%20Work%20Programme%20for%202022%20and%20future%20of%20the%20EIC%20Fund.pdf>

⁽⁶⁾ https://eic.ec.europa.eu/news/eic-accelerator-implementation-update-2022-08-05_en

torek 22. novembra 2022

Splošni cilji in struktura EIC v okviru programa Obzorje Evropa

- A. ker je Evropski svet za inovacije (EIC) vodilni program EU za inovativnost, namenjen opredelitvi, razvoju in povečanju prodornih, zlasti visokotehnoloških inovacij; ker bo EIC omogočal in krepil mreženje in sodelovanje ter ustvarjal sinergije, zlasti med različnimi inovacijskimi skupnostmi v EU in z EIT, pri tem pa zagotavljal široko geografsko pokritost; ker je bil ustanovljen za spodbujanje tehnološke strateške samostojnosti Evrope in izboljšanje delovanja evropskega trga tveganega kapitala;
- B. ker je v Uredbi (EU) 2021/695 EIC opredeljen kot osrednje upravljana točka „vse na enem mestu“, ki se osredotoča predvsem na prodorne in prelomne inovacije, zlasti tiste, ki ustvarjajo nove trge, hkrati pa podpira vse vrste inovacij, tudi postopne;
- C. ker Uredba (EU) 2021/695 določa, da mora EIC delovati v skladu z jasno dodano vrednostjo Unije, avtonomijo, sposobnostjo prevzemanja tveganja, učinkovitostjo, uspešnostjo, preglednostjo in odgovornostjo;
- D. ker Sklep Sveta (EU) 2021/764 določa, da ima EIC dva cilja: prvi je opredeliti, razviti in uvesti raznovrstne inovacije z visokim tveganjem, vključno s postopnimi inovacijami; ter drugi podpreti hitro širitev inovativnih podjetij na ravni Unije in na mednarodni ravni na poti od zamisli do trga;
- E. ker se EIC izvaja v obliki treh glavnih stebrov: Iskalca EIC, programa EIC za financiranje prehoda in Pospesovalca EIC;
- F. Iskalec bo zagotavljal nepovratna sredstva za zelo tvegane vrhunske projekte, ki raziskujejo nova in visokotehnološka področja, s ciljem, da se razvijejo v potencialno prebojne inovativne tehnologije prihodnosti in nove tržne priložnosti;
- G. ker Pospesovalec podpira predvsem mala in srednja podjetja, da bi razvila prodorne, visokotehnološke inovacije, ki so ključne za prihodnjo rast Evrope in odprto strateško avtonomijo;
- H. ker se Pospesovalec izvaja predvsem z uporabo kombiniranega financiranja s sredstvi Evropskega sveta za inovacije, dodeljenimi v okviru enega samega, jasnega in preglednega postopka in z enim samim sklepom, ki inovatorju, ki prejema podporo, zagotavljajo eno samo globalno obveznost glede finančnih virov za pokrivanje različnih faz inovacij do uvedbe na trg, vključno s komercializacijo pred serijsko proizvodnjo;
- I. ker zakonodaja o programu Obzorje Evropa Uniji omogoča, da sama prevzame začetno tveganje izbranih inovacij;
- J. ker Sklep Sveta (EU) 2021/764 od Komisije zahteva, da ustanovi subjekt za posebne namene za izvajanje kombiniranega financiranja EIC in upravlja vse operativne elemente projektov Pospesovalca;

Rezultati pilotnega projekta

- K. ker sta pilotni projekt EIC in okrepljeni pilotni projekt EIC uspešno prikazala izvedljivost EIC kot celovitega programa, kot je opisano v splošnih sklepih ocenjevalne študije za leto 2022, ki jo je objavila Evropska komisija (⁽⁷⁾), kljub nekaterim začetnim vprašanjem, vključno z nejasno komunikacijo z upravičenci o naložbenih pogojih za podjetja;
- L. ker je bila učinkovitost pilotnega projekta Pospesovalec EIC pod pritiskom zaradi nizke stopnje uspešnosti;
- M. ker je bilo iz pilotnega projekta EIC med letoma 2018 in 2020 v okviru razpisov z velikim številom vlog financiranih 330 projektov Iskalec;

(⁷) Evropska komisija, *Ocena pilotnega projekta Evropskega sveta za inovacije*, 2022.

torek 22. novembra 2022

- N. ker je bila geografska razširjenost sodelovanja in zlasti usklajevanje pilotnega projekta Iskalec osredotočena na EU-15 držav članic in pridružene države; ker se zdi, da se položaj države v evropskem sistemu inovacijskih kazalnikov odraža v številu prijav, pa tudi v uspehu njenih inovatorjev v pilotnem projektu Iskalec: vodilni na področju inovacij so bili najuspešnejši, novi inovatorji pa so imeli najnižje stopnje uspešnosti;
- O. ker je sklad EIC v svoji prvotni obliki, ki je bila uvedena leta 2020 v okviru pilotnega projekta EIC in jo je takrat sprejela Komisija, deloval ustrezno; ker je bilo kljub ponavljajočim se zamudam in težavam pri podpisu kombiniranega finančnega instrumenta sprejetih 140 odločitev o kapitalskih naložbah; ker so imele te odločitve finančni vzvod s faktorjem 2,7, kar kaže, da je lahko sklad EIC v svoji prvotni strukturi uvedel znatno sovlaganje;
- P. ker je bilo v ocenjevalni študiji ugotovljeno, da sklad EIC temelji na dobro utemeljenih ciljnih javne politike in tržnih potrebah ter da je sporna točka o strukturi sklada osredotočena na razlago dveh pravil o upravičenosti: nebančni sposobnosti in sovlaganju;
- Q. ker je postopek primerne skrbnosti, ki je bil uveden v okviru pilotnega projekta EIC, še posebej uspešen, saj zagotavlja visokokakovostne ocene potrebne skrbnosti, kar potrjuje dejstvo, da je bilo več teh ocen uporabljenih za privabljanje zunanjih vlagateljev, kar kaže, da vlagatelji svoje naložbene odločitve sprejemajo na podlagi dovolj kakovostne potrebne skrbnosti;
- R. ker je strukturirano strokovno naložbeno svetovanje pri Izvajalski agenciji Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja (EISMEA), ki sta ga nudila naložbeni odbor in skupina EIB, omogočilo visokokakovostno potrebno skrbnost zaradi edinstvenega sodelovanja med EISMEA in EIB v povezavi z strokovnim znanjem o naložbah zunanjih strokovnjakov, vključno s serijskimi vlagatelji in virtualnimi valutami, v naložbenem odboru;

Stanje izvajanja EIC v okviru programa Obzorje Evropa

- S. ker je bil obrazloženi vzorčni sporazum o nepovratnih sredstvih za program Obzorje Evropa objavljen zelo pozno, kar je povzročilo precej negotovosti med prosilci, vključno z morebitnimi prosilci v okviru EIC;
- T. ker lahko uvedba vodij programov poveča učinkovitost EIC; ker je bilo imenovanih dodatnih osem vodij programov;
- U. ker delo vodij programov še vedno ni prepoznavno in po mnenju deležnikov premalo pregledno;
- V. ker je EIC nova vrsta programa, ki prinaša več finančnega tveganja kot tradicionalna poraba Unije, zato je potrebna namenska revizijska strategija;
- W. ker je bilo v okviru delovnih programov za leti 2021 in 2022 za EIC na voljo 1,55 milijarde EUR oziroma 1,71 milijarde EUR; ker je v obeh letih približno 430 milijonov EUR prišlo iz proračuna instrumenta Next Generation EU in je bil ves znesek dan na voljo za komponente nepovratnih sredstev EIC; ker je bilo približno 52 % razpoložljivih proračunskih sredstev dodeljenih javnim razpisom od spodaj navzgor v okviru odprtih razpisov; je bilo 65 % razpoložljivih sredstev dodeljenih za komponente nepovratnih sredstev EIC, 35 % pa za naložbene komponente; ker je bilo skoraj 70 % razpoložljivih sredstev dodeljenih Pospeševalcu, 20 % pa Iskalcu;
- X. ker je bila stopnja uspešnosti odprtega razpisa Iskalca leta 2021 6,45 %, leta 2022 pa 7 %; ker je bilo v okviru razpisa za izzive Iskalec iz leta 2021 predloženih 403 predlogov in odobrenih 39 predlogov, kar pomeni, da je bila stopnja uspešnosti 9,7 %;

torek 22. novembra 2022

- Y. ker sta bila za Pospeševalca v letih 2021 in 2022 določena dva presečna datuma;
- Z. ker so bila do septembra 2022 edina sredstva, prenesena na upravičence Pospeševalca, predplačila nepovratnih sredstev, za katera je bil čas do dodelitve 12 mesecev, nobena sredstva niso bila prenesena v okviru podpore (navidezno) lastniškega kapitala, sprejeta pa je bila le ena odločitev o naložbi, kar pomeni, da je čas do vlaganja precej daljši od enega leta; ker je Komisija šele poletju 2022 začela podpisovati sezname pogodbe z upravičenci, izbranimi leta 2021, večina pa jih bo podpisana po poletju⁽⁸⁾;

Glavne težave pri izvajanju

Upravljanje sklada EIC in premisleki o prestrukturiranju sklada

1. je globoko zaskrbljen zaradi v začetku leta 2022 napovedanih sprememb strukture sklada v primerjavi s stanjem v času pilotnega projekta EIC, medtem ko so bila podjetja iz prvih dveh presekov iz leta 2021 že izbrana za financiranje;
2. opozarja, da je bil sklad EIC ustanovljen za podporo zagonskim podjetjem ter malim in srednjim podjetjem, ki razvijajo visokotehnološke inovacije; poudarja, da so denarni tokovi ključnega pomena za zagonska podjetja ter mala in srednja podjetja in da lahko zaradi dolge zamude pri prejemanju pričakovanih sredstev ta podjetja bankrotirajo; zato poudarja, kako pomembno je, da lahko sklad EIC vlaga v rokih, ki so skladni s trgom; obžaluje primere, ko sklad EIC ni dosegel tega cilja in je prvotna odločitev o naložbah sklada EIC zaradi dolgega časovnega zamika in razvoja podjetja v tem času postala nepomembna;
3. je zaskrbljen zaradi zamud pri izvajanju ukrepov kombiniranega financiranja v okviru Pospeševalca; poudarja, da so bile zamude izključno posledica različnih pogledov na izvajanje EIC, ki izhajajo iz nasprotujočih si razlag ustreznih pravnih besedil različnih služb Komisije o upravljanju sklada EIC; ugotavlja, da so spori zadevali le del projekta v zvezi z lastniškim kapitalom in zato ne bi smeli vplivati na sporazume o dodelitvi nepovratnih sredstev; obžaluje, da ti interni spori v Komisiji ogrožajo 96 evropskih inovacijsko intenzivnih podjetij; je zelo zaskrbljen, ker razen enega izrednega naložbenega sklepa sklad EIC ni sprejel nobenih odločitev o dejanskih naložbah;
4. opozarja, da bi bilo treba kombinirano financiranje iz EIC dodeliti prek enega samega postopka in z enim samim sklepom, ki bi zajemal tako nepovratna sredstva kot sestavne dele finančnega instrumenta; opozarja, da bi morala Komisija upravljati vse operativne elemente projektov Pospeševalca;
5. priznava, da je Komisija izrazila pomisleke glede upravljanja sklada EIC v zvezi z kadrovske posledicami in morebitno odgovornostjo Komisije za ugled naložb;
6. priznava kadrovske pomisleke Komisije v zvezi z upravljanjem naložbenega portfelja sklada EIC; razume, da mora biti osebje sklada EIC ustrezno in da je za to potrebno večje število oseb z bogatimi izkušnjami; vendar meni, da neposredno zaposlovanje teh oseb ni edina rešitev; poudarja, da je prvotni naložbeni odbor skupaj z EIB pripravil alternativni načrt za rešitev kadrovskega vprašanja; zato ugotavlja, da kadrovski izziv ni razlog za prestrukturiranje sklada;
7. je seznanjen z utemeljitvijo Komisije, da mora ta v skladu s členom 11(3) Sklepa Sveta (EU) 2021/764 preučiti posredno upravljanje, kar pa vodi v spremembe v strukturi sklada EIC;
8. opozarja, da je bilo besedilo člena 11(3) vključeno v predlog Komisije za program Obzorje Evropa in da se v zakonodajnem postopku ni nikoli izpodbijalo; poudarja, da to pomeni, da bi se morala Komisija pri ustanovitvi sklada EIC leta 2020 v celoti zavedati tega besedila; poudarja, da je sklep Komisije o ustanovitvi sklada EIC, ki je vključeval prvotno strukturo, sprejel kolegij komisarjev in da ga je podprla celotna Komisija; poudarja, da enako velja za delovni program EIC za leto 2021, v katerem ni niti enkrat omenjene potrebe po prestrukturiranju sklada EIC; ugotavlja, da je Komisija vprašanje skladnosti s členom 11(3) obravnavala interno poletju leta 2021, potem ko se je program že začel izvajati; meni, da je

⁽⁸⁾ https://eic.ec.europa.eu/news/eic-accelerator-implementation-update-2022-08-05_en

torek 22. novembra 2022

izpostavljanje tako temeljnega vprašanja med tekočim programom, potem ko so bile v treh letih pred začetkom programa zamujene mnoge priložnosti za obravnavo tega vprašanja, najmanj primer slabega upravljanja in znak omahovanja pri sprejemanju novega načina dela, kot sta ga predvidela sozakonodajalca;

9. poudarja, da je člen 11(3) le en stavek, pri katerem je treba upoštevati sobesedilo celotnega sklepa Sveta; v zvezi s tem poudarja tudi, da je v prilogi k navedenemu sklepu Sveta določeno, da lahko Komisija „oblikuje subjekt za posebne namene“, ne da bi bili določeni dodatni pogoji; poleg tega poudarja, da kombinirano financiranje EIC iz člena 11(3) in opredeljeno v točki 1.1.2 Priloge I k sklepu Sveta, zajema nepovratna sredstva in podporo naložbam v obliki lastniškega kapitala ali drugih povratnih oblik; zato ugotavlja, da zahteve po posrednem upravljanju ni mogoče razumeti, kot da se nanaša le na naložbeni del kombiniranega financiranja in da tega člena ni mogoče razlagati tako, da bi bila elementa pri izvajanju ločena;

10. se zaveda, kako pomembna je strokovna priprava odločitve o naložbi; zato poudarja vlogo investicijskega odbora sklada EIC, ki ga imenuje Komisija, in dragoceno podporo EIB za potrebno skrbnost, ki je del EISMEA; vendar obžaluje, da se zdi, da za nadaljnje odločitve sklada EIC, kot je pridružitve krogu naložb po prvotni naložbeni odločitvi ali določitev utemeljitve za naložbo, traja predolgo, deloma tudi zato, ker EIB potrebuje veliko časa, da pripravi svoj prispevek;

11. ugotavlja, da so bili v okviru prvotne zasnove sklada EIC v naložbenem odboru EIC in odboru sklada EIC predstavniki Komisije in zunanji strokovnjaki, s čimer se zagotavlja ustrezno ravnovesje med skladnostjo politik in profesionalnimi naložbenimi odločitvami;

12. ugotavlja, da je Komisija do oktobra 2022 sprejela in začela izvajati „prehodno ureditev“, v skladu s katero sklad EIC ostane v lasti Komisije, zunanji upravitelj sklada pa bo sprejemal naložbene odločitve sklada; poudarja, da bodo tudi v naložbenem odboru uslužbenci zunanjega upravitelja sklada in da to pomeni, da v odboru ne bo več neodvisnih strokovnjakov, ki bi zagotavljali dragoceno strokovno znanje, niti predstavnikov Komisije, ki bi zagotavljali politično skladnost; je seznanjen z opisom te ureditve v delovnem programu EIC za leto 2022;

13. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da mora do sprejetja prehodne ureditve za naložbe, napovedane v delovnem programu EIC za leto 2022, vse odločitve o enkratni dodelitvi sredstev in vse odločitve o znatnih naložbah odobriti kolegij komisarjev, kar predstavlja dodatno raven nadzora; meni, da je to nesprejemljivo, saj je zaradi tega postopek odločanja še daljši, bolj zapleten in bolj negotov za vlagatelje;

14. z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da je zaradi stalnih notranjih razprav med službami Komisije celo vzpostavitev prehodne ureditve za sklad EIC trajala več kot eno leto; ugotavlja, da je Komisija junija 2022 začela obravnavati komponente, ki zadevajo nepovratna sredstva za projekte Pospeševalca, izbrane junija 2021, kar kaže, da je bil dosežen zadosten napredek pri vzpostavitvi prehodne ureditve za začetek izvajanja projektov kombiniranega financiranja; ugotavlja, da je bila večina sporazumov o nepovratnih sredstvih za prejemnike, izbrane v okviru presečnega obdobja junija 2021, podpisana poleti 2022, torej je bilo za prejem nepovratnih sredstev potrebno več kot eno leto; ugotavlja, da je Komisija maja 2022 sporočila, da naj bi bili elementi nepovratnih sredstev za prejemnike kombiniranega financiranja iz EIC, ki so bili izbrani ob presečnem datumu oktobra 2021, dokončno pripravljene do konca maja ali do začetka junija; ⁽⁹⁾ ugotavlja, da je morala Komisija te prejemnike nepovratnih sredstev poleti 2022 obvestiti, da sredstva ne bodo pripravljena do julija in bodo verjetno morali čakati do oktobra 2022; ugotavlja, da bo tudi tokrat od izbora do dodelitve nepovratnih sredstev preteklo vsaj eno leto;

15. poudarja, da člen 216(1) finančne uredbe Komisijo izrecno pooblašča, da naložbe neposredno upravlja sama (člen 216(1b)) ali prek namenskega naložbenega nosilca“ (člen 216(1a)); poudarja, da ta oblika izvajanja omogoča večjo prožnost in bolj strateško obravnavo pri naložbenih odločitvah in upravljanju portfeljev kot posredno upravljanje; zavrača idejo, da bi prenos upravljanja sklada na EIB in zunanjega upravitelja sklada omogočil prožnost in strateški vidik, ki sta potrebna za uspeh EIC; izraža zaskrbljenost, da bo sklad EIC preprosto postal še en sklad tveganega kapitala, ki ga podpira EIB;

⁽⁹⁾ <https://sciencebusiness.net/news/commission-says-european-innovation-council-grant-logjam-end-june>

torek 22. novembra 2022

16. poudarja, da je treba strateške nasvete odbora EIC temeljiteje izvajati pri delu EIC, vštveši njegova priporočila za povečanje raznolikosti in vključevanje udeležencev iz širokega nabora držav, da bi izkoristili potencial inovatorjev po vsej Evropi in spodbudili praktično sodelovanje z Evropskim inštitutom za inovacije in tehnologijo (EIT);

Sklad EIC kot edini vlagatelj

17. je zelo zaskrbljen zaradi jasne politike, v skladu s katero sklad EIC nikoli ne more biti glavni vlagatelj v lastniški kapital, zlasti v povezavi z zahtevo, da morajo podjetja v skladno sovlaganje pritegniti zunanje vlagatelje; meni, da je to v nasprotju s strateškimi cilji in glavno logiko EIC; poudarja, da to ni bila politika na začetku pilotnega projekta EIC in da je bila ta sprememba uvedena z retroaktivnim učinkom za vloge, predložene pred spremembo politike; je zelo zaskrbljen zaradi dejstva, da je to povzročilo težave z denarnim tokom za številne prosilce in da je bila dejansko le tretjina dodeljenih naložb lastniškega kapitala pretvorjenih v plačila podjetjem; poudarja, da sovlaganje ne bi smelo biti vnaprejšnja zahteva, temveč cilj sklada EIC v času trajanja projekta dodelitve nepovratnih sredstev;

18. opozarja, da je lahko EIC v skladu z Uredbo (EU) 2021/695 edini vlagatelj, ki prevzame vsa tveganja naložbe; ugotavlja, da se zdi, da se ta vloga izvaja le z zagotavljanjem konvertibilnih posojil, hkrati pa se zahteva ustrezní sovlagateljski vložek za morebitne kapitalske naložbe; ugotavlja, da je bilo do zdaj več kot 50 % vseh naložb v okviru lastniškega kapitala v obliki konvertibilnih posojil; poudarja, da je bil eden od razlogov za ustanovitev EIC ta, da v Evropi primanjkuje vlagateljev tveganega kapitala in zlasti vlagateljev tveganega kapitala s strokovnim znanjem na visokotehnoloških trgih; v zvezi s tem ugotavlja, da se na slabo delujoč trg ni mogoče v celoti zanašati kot na učinkovit mehanizem za usmerjanje odločitev EIC o naložbah in o izstopu iz njih; v zvezi s tem opozarja, da bi lahko zahteva po kvalificiranem sovlaganju še zaostri la slabo delovanje trga, zaradi katerega je bil EIC sploh ustanovljen;

19. ugotavlja, da se zaradi prakse zahteve po sovlaganju EIC spremeni v sekundarnega vlagatelja, zaradi česar je izpostavljen tveganju, da:

(a) ponuja brezplačen in deloma izključen dostop za zasebne vlagatelje do odličnih naložbenih priložnosti, kar ustvarja tveganje za izkrivljanje evropskega trga tveganega kapitala, hkrati pa krepi relativno nenaklonjenost tveganju na evropskem trgu,

(b) ali da postane odveč, ker glavni vlagatelj določa hitrost in standard za naložbene kroge, zaradi česar se postavlja vprašanje, zakaj bi zagonška podjetja sploh potrebovala EIC;

20. je zaskrbljen zaradi prakse pretvorbe zamenljivih posojil za podjetja, ki jim ni uspelo pridobiti dodatnih naložb, v lastniški kapital na podlagi vrednotenja, določenega v času odobritve posojila, in ne na podlagi vrednotenja v času pretvorbe posojila; v zvezi s tem poudarja, da je bil EIC ustanovljen, da bi olajšal razvoj in širitev zagonških podjetij ravno v fazi, ko lahko vrednotenja hitro narastejo, saj se tveganje tehnologije hitro zmanjšuje, vstop na trg pa se približuje; zato ugotavlja, da je zanašanje na staro vrednotenje v nasprotju s cilji EIC; poleg tega poudarja, da naj bi sklad EIC prevzel tveganje, vendar se z uporabo zamenljivih posojil večina tveganja dejansko prenese na vlagatelja;

21. priznava, da zunanji glavni vlagatelj prinaša dodano vrednost, saj je lahko visoko specializiran za tržni segment, ki je pomemben za določeno naložbo, in da sklad EIC zaradi svoje velikosti in splošne narave tega specializiranega znanja morda nima; zato bi imel lahko specializirani vodilni vlagatelj večjo dodano vrednost za razvoj podjetja kot bi jo imel sklad EIC; nadalje priznava, da bi zunanji vodilni vlagatelj jamčil, da bo vrednotenje in druge naložbene pogoje določil trg;

22. odločno zavrača idejo, da sklad EIC ne more biti edini ali glavni vlagatelj; poudarja, da je možnost vlaganja, čeprav ga ni mogoče najti na trgu, eden glavnih razlogov za obstoj EIC; meni, da bi morala naložbena politika sklada EIC izrecno dopuščati možnost, da:

(a) je sklad EIC edini vlagatelj prek zamenljivih posojil ali v posebnih primerih prek kapitalskih naložb,

(b) lahko sklad EIC vodi naložbeni krog,

torek 22. novembra 2022

(c) je lahko sklad EIC največji vlagatelj, čeprav ni vodilni vlagatelj;

23. ugotavlja, da točka 1.2.3 Priloge I k Sklepu Sveta (EU) 2021/764 zahteva, da sklad EIC opredeli in izvaja strategijo izstopa za svoje naložbe; ugotavlja, da se zdi, da ni vzpostavljene nobene takšne strategije;

Pomanjkljivosti izvajanja

Postopek na podlagi zahteve

24. poudarja pomen dostopnega in učinkovitega postopka prijave za program, katerega cilj je privabiti najbolj ambiciozne inovatorje; ugotavlja, da je postopek še vedno mogoče izboljšati v skladu z naslednjimi smernicami:

(a) treba bi bilo poenostaviti postopek prijave tako za predloge z enim kot za predloge z več upravičenci – potrebna je posebna predloga za obe vrsti prijav;

(b) vse informacije, potrebne za uspešno prijavo, bi morale biti zbrane na enem mestu; trenutno so informacije razpršene po več dokumentih, zaradi česar je priprava vloge po nepotrebnem zapletena;

25. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da dajejo ocenjevalci deležnikom mešane signale glede ustreznega tveganja in bankabilnosti predlogov Pospeševalca EIC, kar vpliva zlasti na udeležbo nezadostno zastopanih regij in podjetij, ki jih vodijo ženske; opominja, da je eno od temeljnih načel EIC sposobnost za prevzemanje tveganja; opozarja tudi, da je v točki 1.1.2 Priloge I k Sklepu Sveta (EU) 2021/764 zagotavljanje financiranja za projekte, ki jih banke ne želijo financirati, opredeljeno kot osrednji cilj Pospeševalca EIC; je trdno prepričan, da lahko Pospeševalec EIC uspešno deluje le, če obstaja jasna politika in komunikacija o ustreznem tveganju za projekte Pospeševalca EIC in njihovi bankabilnosti;

26. je zaskrbljen zaradi očitnega pomanjkanja preglednosti pri upravljanju programa po poročanju deležnikov; poudarja dva njihova glavna pomisleka:

(a) nepreglednost pri izbiranju tem za izzive Iskalca;

(b) in pomanjkanje preglednosti pri tem, kako upravljavci programov upravljajo portfelje, zlasti v fazi izbire predlogov;

27. poudarja, kako pomembna je zanesljiva obljuba o času do dodelitve nepovratnih sredstev; v zvezi s tem poudarja, da je ocena odprtega razpisa Iskalca za leto 2021 trajala več kot pet mesecev, medtem ko člen 31 Uredbe (EU) 2021/695 določa, da se vložniki o izidu ocenjevanja njihovih vlog obvestijo najpozneje v petih mesecih;

28. izraža zaskrbljenost glede postopka predložitve prošenj pri Pospeševalcu EIC, ki je postal daljši in bolj zapleten z uporabo več korakov in lastne platforme EIC izven uradnega portala za financiranje in razpise; meni, da bi moral biti postopek predložitve in ocenjevanja Pospeševalca EIC, osredotočenega na inovatorje, za podjetnike in znanstvenike lahko razumljiv, minimalen v smislu časa, ki ga je treba vložiti, pravičen in pregleden ter v skladu z industrijskimi standardi;

29. je zelo zaskrbljen zaradi načina delovanja platforme za umetno inteligenco; v zvezi s tem ugotavlja, da prijavitelji in ocenjevalci izražajo pomisleke glede te platforme;

30. poudarja, da je spletni obrazec zamuden, da ni prilagodljiv glede predstavitve informacij (niso mogoči formatiranje ali slike) in da žargon uporablja po nepotrebnem; ugotavlja, da poslovni načrt, ki izhaja iz tega, očitno ni v skladu z industrijskimi standardi niti ni v uporabniku prijazni obliki za ocenjevalce ali vodje projektov;

31. posebej opozarja na večje število strani, 120–200 strani, v primerjavi s pilotnim projektom EIC, ki ima 50 strani, pri čemer poudarja, da imajo ocenjevalci na voljo 36 minut za oceno celotnega predloga (druga faza); ugotavlja, da je to eden od vzrokov za nezadovoljstvo deležnikov glede kakovosti ocenjevanja;

32. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da za neuspešnost vloge zadostuje ena sama zavrnitev v drugi fazi postopka ocenjevanja; meni, da je to nesorazmerno, glede na to, da trije ocenjevalci ocenjujejo predlog, vsi pa na podlagi treh ločenih meril za ocenjevanje podajo odobritev/zavrnitev;

torek 22. novembra 2022

33. ceni, tako kot večina deležnikov, uvedbo postopka za izpodbijanje, saj bo morda prispeval k zagotavljanju boljšega postopka ocenjevanja; vendar ugotavlja, da so potrebne izboljšave, saj številni deležniki poročajo, da ni jasno, kaj se zgodi z pripombami za izpodbijanje, ki so jih predložili predlagatelji, in da imajo ti zelo malo časa, da pripravijo svoje izpodbijanje; poudarja, da je bila uvedba postopka za izpodbijanje navedena kot eden od razlogov za daljši čas do prejema nepovratnih sredstev; poziva Komisijo, naj izboljša postopek za izpodbijanje, da bi postal bolj smiseln in bi se zaključil v krajšem časovnem okviru, da bi se držali ustreznega časa do dodelitve nepovratnih sredstev, hkrati pa zagotovili dovolj časa za pravo izpodbijanje;

34. je zaskrbljen zaradi vse večje potrebe, da kandidati zaradi zapletenosti najamejo svetovalce za upravljanje postopka prijave;

35. se zaveda, da bi morali imeti posamezniki, zaposleni v raziskovalnih organizacijah, možnost uporabe rezultatov raziskovalnih projektov za ustanavljanje zagonskih podjetij, da bi omogočili hitro odločanje EIC in razvoj visokotehnoloških zagonskih podjetij; v zvezi s tem pozdravlja, da je bil v vzorčni sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev in delovni program za leto 2022 uveden koncept „izumitelja EIC“; obžaluje, da to uvedbo spremlja negotovost glede pravnih posledic tega koncepta za raziskovalne organizacije;

Druga posamezna vprašanja

36. poudarja, da bi moral pojem „izumitelji EIC“ privedi do učinkovite uporabe rezultatov raziskav za razvoj gospodarskih dejavnosti; zato ugotavlja, da to ne sme ogroziti uporabe rezultatov s strani drugih strokovnjakov v raziskovalni organizaciji ali s strani same raziskovalne organizacije za razvoj gospodarskih dejavnosti; meni, da so široke pravice dostopa brez časovne omejitve za izumitelje EIC upravičene le v primerih, ko raziskovalne organizacije ne zagotavljajo podpore, ki jo posamezni raziskovalci potrebujejo za uporabo rezultatov za razvoj gospodarske dejavnosti; zato bi bilo treba izumiteljem EIC te pravice dostopa podeliti za vsak primer posebej, kadar je očitno, da izumitelj nima potrebne podpore v raziskovalni organizaciji;

37. obžaluje, da zaradi nizke stopnje uspešnosti programa (6–10 %) veliko preveč kakovostnih predlogov ne prejme financiranja; poudarja, da nizke stopnje uspešnosti pomenijo izgubo v smislu potencialno zares prelomnih inovacij, ki se ne razvijajo naprej, ter v smislu izgubljenega časa in denarja, vloženega v pripravo predlogov; v zvezi s tem poziva, naj se po potrebi uporabijo dvostopenjske prošnje za omejitev izgube časa in denarja, vloženega v pripravo predlogov;

38. poudarja, da so inovacijska zmogljivost, gospodarska rast in odpornost Evrope ogroženi zaradi nizke udeležbe žensk v zagonskih in virtualnih podjetjih; v zvezi s tem pozdravlja prizadevanja EIC za spodbujanje ženskega vodstva in udeležbe v zagonskih podjetjih in virtualnih podjetjih; obžaluje, da to še ni privedlo do zadostnih sprememb; v zvezi s tem poudarja, da so od vseh naložb, ki so jih v letu 2021 zbrala zagonska podjetja, le 1,8 % naložb zbrala zagonska podjetja, ki so jih ustanovile le ženske, le 9,3 % pa podjetja, pri katerih so med ustanovitelji ženske in moški ⁽¹⁰⁾;

39. poudarja pomen odbora EIC kot glavnega svetovalca Komisije v zvezi z izvajanjem EIC in razvojem širše inovacijske politike, zlasti v zvezi z izboljšanjem inovacijskega ekosistema v Evropi in opredelitvijo strateško pomembnih tehnologij; poudarja, da bi morale EISMEA in druge vključene službe Komisije v celoti in pravočasno obveščati odbor EIC o vseh dogodkih pri izvajanju EIC ter mu predložiti vse informacije v zvezi z EIC, ki jih zahteva;

40. ugotavlja, da je program EIC za financiranje prehoda formalno del iskalca EIC, čeprav se izvaja kot ločen programski del; meni, da razpisi programa za financiranje prehoda predstavljajo manj kot 10 % proračuna EIC v okviru delovnih programov za leti 2021 in 2022; poudarja, da so razpisi programa za financiranje prehoda edini, za katere se uporablja hitri postopek za raziskave in inovacije; podpira uporabo tega postopka za te razpise; poziva Komisijo, naj razširi uporabo tega postopka na več razpisov Iskalca;

⁽¹⁰⁾ <https://europeanwomeninvc.idcinteractive.net/>

torek 22. novembra 2022

41. poudarja, da se delovni program za leto 2022 sklicuje na načelo, da se ne škoduje bistveno kot na merilo za ocenjevanje Pospeševalca EIC in kot na merilo za upravičenost za EIC na splošno; je zaskrbljen zaradi te zahteve po skladnosti z načelom, da se ne škoduje bistveno, kot je določeno v Uredbi (EU) 2020/852, znani kot uredbi o taksonomiji, saj se uporablja za vse razpise, ne glede na vsebino ali rok; priznava koristnost načela kot vodila za izbiro projektov v okviru razpisov, katerih vsebina je neposredno povezana z okoljskimi cilji Unije in ki so blizu uvajanju na trg; poudarja, da ni pravne podlage za splošno uporabo tega dodatnega merila za upravičenost za vse razpise;

42. pozdravlja prizadevanja v okviru EIC za razvoj ustreznega okvira za ocenjevanje uspešnosti EIC; poudarja, da edinstvena narava EIC zahteva prilagojen pristop k spremljanju uspešnosti in uporabo rezultatov spremljanja, da bi zagotovili, da bo EIC najuspešnejši na trgu;

Priporočila

43. poziva Komisijo, naj ponovno oceni izvajanje sklada EIC v okviru programa Obzorje Evropa in poišče ustrezen način upravljanja, ki bo odražal ambiciozno in preobrazbeno naravo EIC kot referenčnega vlagatelja v prodorne inovacije v Evropi; poziva Komisijo, naj nov pristop vključuje naslednja načela:

- (a) zagotovitev, da je izvajanje elementov lastniškega kapitala in nepovratnih sredstev v celoti pod nadzorom Komisije, ki bi morala zagotoviti tudi neposredno usklajevanje med izvajanjem obeh komponent, ter ohranitev zmožnosti Komisije, da posreduje v kateri koli fazi naložbenega cikla, da bi zagotovila izvedbo naložb strateškega pomena;
- (b) zagotovitev vloge odbora sklada EIC in neodvisne strokovne ocene naložbenega odbora, da bi pozorno spremljali izpolnjevanje naložbenih smernic tega sklada, vsakodnevno upravljanje operacij pa naj bo zaupano ekipi EIB in zunanjim upravljavcem skladov;
- (c) izkoriščanje dodane vrednosti sovlaganja zunanjih vlagateljev v celoti, hkrati pa ohranitev možnosti, da bi sklad EIC:
  - (i) bil edini vlagatelj, vključno s sprejemanjem lastniškega kapitala, ne da bi bilo potrebno sovlaganje zunanjih vlagateljev,
  - (ii) bil glavni vlagatelj, ne da bi vodil naložbeni krog,
  - (iii) vodil krog naložb;
- (d) razvoj naložbene strategije za kapitalske naložbe na podlagi mejnikov, ki odražajo prednosti inovacij in strateške cilje Unije, ne pa zgolj pripravljenosti drugih vlagateljev, da se pridružijo naložbenemu krogu, kar bi spodbudilo sklad EIC, da prevzame tveganja kot edini vlagatelj, zlasti za spodbujanje uspešne udeležbe nezadostno zastopanih regij in podjetij, ki jih vodijo ženske, ki se soočajo s še večjimi težavami pri financiranju zagonskih podjetij;
- (e) vzpostavitev izhodne strategije iz naložb v lastniški kapital, vključenih v portfelj sklada EIC, ki upošteva strateške cilje Unije;
- (f) ohranitev strukture, ki omogoča, da je ekipa EIB vključena v Izvajalsko agencijo Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja (EISMEA), da zagotovi visokokakovostno primerno skrbnost; poziva Komisijo, naj gradi na tem uspešnem sodelovanju in se z EIB dogovori, da bo vključena ekipa EIB zastopala sklad EIC na sejah upravnega odbora subjektov, v katere se vlaga;
- (g) zagotavljanje učinkovitega sodelovanja z nacionalnimi kontaktnimi točkami in po potrebi regionalnimi organi;

torek 22. novembra 2022

44. poziva Komisijo, naj začne odprt dialog s Parlamentom, ustreznim programskim odborom in odborom EIC, da bi razvili alternativno dolgoročno rešitev za strukturo sklada EIC, ki bo v celoti spoštovala ustrezno zakonodajo Unije in navedena načela; priporoča, naj se opravi temeljita ocena načinov za izboljšanje izvajanja EIC, pri čemer je treba razmisliti o ustanovitvi neodvisnega organa Unije v skladu s členom 187 PDEU kot glavnega subjekta, odgovornega za izvajanje EIC; poudarja, da je treba zagotoviti, da bodo prosilci vedno obravnavani enako in da bo izvajanje zagotavljalo preglednost, odgovornost in preprečevanje nasprotja interesov; priporoča, naj se v primeru, da se pri temeljiti oceni ugotovi, da bi bil takšen organ najboljši institucionalni okvir za izvajanje Pospeševalca v skladu z zgoraj navedenimi smernicami, ta organ ustanovi čim prej;

45. poziva Komisijo, naj posebno pozornost nameni spodbujanju žensk v inovacijskem sektorju, pri tem pa si prizadeva za enako zastopanost spolov na vseh ustreznih položajih in geografsko uravnoteženost upravičencev EIC v regijah Unije; zlasti zahteva, naj Komisija v delovne programe EIC vključi posebne ukrepe za obravnavo obeh vprašanj v okviru EIC;

46. priporoča, naj se zunaj sklada EIC preuči oddelek InvestEU za podjetja, ki za dokončanje svojih krogov širitve potrebujejo le ustrezen sklad;

47. poziva Komisijo, naj pojasni pravila in postopke v zvezi z razlago meril za neprofitnost in sovlaganje, izboljša komunikacijo in bolje vključi nacionalne kontaktne točke;

48. poziva Komisijo, naj uporabi načelo, da se ne škoduje bistveno, za razpise, katerih vsebina je neposredno povezana z okoljskimi cilji Unije in ki so blizu uvajanju na trg, ter naj načela, da se ne škoduje bistveno, ne uporablja kot dodatnega horizontalnega merila za upravičenost za vse projekte EIC;

49. poziva Komisijo, naj prilagodi vzorčni sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev, da bo vključeval jasno opredelitev „izumitelja EIC“ in določil jasno politiko o pravicah dostopa za te izumitelje, ki jim bo zagotavljala široke pravice dostopa le, kadar raziskovalna organizacija nima vzpostavljene aktivne politike in strukture, ki bi podpirala uporabo rezultatov raziskav za gospodarske dejavnosti;

50. poziva Komisijo, naj vzpostavi sistem stalnega in hitrega ocenjevanja uspešnosti EIC in zlasti Pospeševalca;

51. poziva Komisijo, naj vključi strogo in stalno vrednotenje postopka ocenjevanja, pri čemer naj resno upošteva pritožbe prosilcev, ki lahko pokažejo očitne nedoslednosti pri ocenjevanju njihovega predloga; poziva Komisijo, naj Parlament obvesti o tem, kako obravnava posamezne pritožbe, ki dokazujejo, da so ocenjevalci očitno napravili napako;

52. poziva ustrezne organe Unije, vključno z Evropskim računskim sodiščem in odborom EIC, naj razvijejo posebno revizijsko strategijo za EIC, ki bo odražala posebno naravo EIC;

53. poziva Komisijo, naj vključi ukrepe za povečanje udeležbe malih in srednjih podjetij ter poskrbi, da bo Pospeševalec EIC dostopen in privlačen za inovativna mala in srednja podjetja, in sicer s poenostavitvijo postopka prijave, da se odstranijo ovire za mala in srednja podjetja;

54. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo instrument podpiral širok nabor projektov v smislu njihovega obsega, da bodo lahko imela mala podjetja, ki razvijajo in širijo inovacije z velikim učinkom, enak dostop do njega;

55. poziva Komisijo, naj pregleda sedanji postopek vložitve za Pospeševalec EIC in njegov čas za dodelitev nepovratnih sredstev, pri čemer naj platformo EIC uskladi z merili za ocenjevanje Pospeševalca EIC; meni, da bi moral biti cilj takšne revizije hiter in enostaven instrument, ki bi ustrezal potrebam evropskih visokotehnoloških zagonskih podjetij in ki bi dosegel ciljno obdobje štirih do petih mesecev za dodelitev nepovratnih sredstev;

56. poziva Komisijo, naj izboljša sinergije in sodelovanje z EIT; poziva EIT ter EIC, naj vzpostavita vzajemno in sistematično izmenjavo informacij ter v vsakem od svojih upravnih odborov imenujeta skupnega člana, da bi se izognili razdrobljenosti in podvajanju prizadevanj in strategij;

o

o o

57. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.